

Rekening en verantwoording 2018

Bureau Beheer Landbouwgronden

Tabel 2. Stand van zaken overdracht BBL (ILG oud en nieuw) aan de provincies. (bezit in Ha's)

provincie	Stand 31-12-2016	Stand 31-12-2017	Stand 31-12-2018
Groningen	611	454	0
Friesland	163	148	0
Drenthe	830	548	0
Overijssel	1.211	1.153	0
Gelderland	922	774	0
Utrecht	0	1	0
Noord-Holland	337	337	0
Flevoland	0	0	-
Zuid-Holland	1.027	866	0
Zeeland	96	64	0
Noord-Brabant	1.143	606	0
Limburg	737	734	0
Totaal	7.077	5.686	0

Grondbezit Rijksopdrachten

De opdracht aan BBL is om in de periode t/m 2018 het huidig rijksbezit te vervreemden aan (veelal) marktpartijen of opdrachtgevers. Tot het moment van overdracht verzorgt BBL ook het beheer van deze gronden.

Op 31-12-2018 is er geen grond meer in bezit van BBL en kunnen de werkzaamheden worden beëindigd c.q. overgedragen.

Tabel 3. De opdrachtenportefeuille en voorraad rijksgronden

categorie	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018
Rijksopdrachten Ministerie van LNV			
Bufferzones	416	337	-
Verplaatsing Intensieve Veehouderij	9	-	
Maaswerken	7	5	-
Op pell houden grondvoorraad	-		
Verkoopopdrachten LMH's en RodS	238	175	-
Verkoopopdrachten Rods Gelderland	32	10	-
subtotaal opdrachten ministerie EZ	702	527	0
Overige opdrachtgevers			
NURG-SBB *	975	427	-
Bevoorschotting BVP - Groenfonds	12	7	-
Ruimte voor de rivier - PDR	426	192	-
Diverse opdrachten Rijk	10	9	-
Overige opdrachten	64	28	-
BBL-Ontwikkelingsprojecten - OGW	47	27	-
Prompt	9	9	-
subtotaal overige opdrachtgevers	1.543	699	0
Totaal grondbezit BBL	2.245	1.226	0

* NURG: het opdrachtgeverschap voor de uitvoering van NURG is in 2016 overgegaan van EZ naar SBB

** Natuurpakket westerschelde is niet opgenomen in deze tabel: juridisch eigendom (152 ha.) is in 2018 overgedragen aan de Provincie Zeeland

Organisatie RVO-BBL

Bij de reorganisatie van de DLG-taken is BBL binnen RVO.nl ondergebracht. De personele bezetting van BBL (ca. 14 fte), afkomstig uit het voormalige DLG, is formeel overgegaan naar RVO.nl en als team Grond/BBL binnen de directie Nationale Programma's geplaatst. Hiermee is de benodigde kennis bijeen gebracht binnen RVO.nl, zodat met behulp van het BBL-systeemlandschap, de continuïteit gewaarborgd kon worden.

In operationele zin is BBL inmiddels goed 'verankerd' binnen de RVO organisatie. De administratie is opgeschoond en de opnieuw ingerichte werkrelaties (en werkprocessen) tussen het team Grond/BBL en de financiële administratie (team Beleidsadministratie Nationaal van RVO.nl) zorgen voor een goede administratieve vastlegging en verantwoording van de BBL activiteiten.

De beoogde afbouw van het BBL bezit gaat gepaard met de personele afbouw van de BBL organisatie. In 2018 is het team Grond BBL geleidelijk afgebouwd, zodat het team in de loop van 2019 kan worden opgeheven.

Utrecht, 14 mei 2019

mr. ing. H. A. Harmsma
Directeur Bureau Beheer Landbouwgronden

HOOFDSTUK 1 DIRECTIEVERSLAG

1.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van activiteiten bij het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) over het boekjaar 2018. Allereerst zijn algemene gegevens over BBL vermeld. Vervolgens worden de activiteiten in 2018 en de daarmee samenhangende financiële resultaten weergegeven. Tot slot worden toekomstige ontwikkelingen beschreven.

1.2 Bureau Beheer Landbouwgronden

Doelstelling

BBL is een publiekrechtelijk rechtspersoon dat onroerende zaaktransacties voor de rijksoverheid, provincies en derden verricht. BBL ontleent zijn bestaansrecht aan de Wet Agrarisch Grondverkeer (WAG). Het Bureau is ingesteld op 1 januari 1982 ter vervanging van de toenmalige Stichting Beheer Landbouwgronden.

Kerntaak van BBL is het verkrijgen, tijdelijk beheren en vervreemden van onroerende zaken (grond en in voorkomende gevallen gebouwen) voor de realisatie van overheidsdoelen in het landelijk gebied, vooral met betrekking tot natuur, landbouw, recreatie, waterveiligheid en landschap.

Opdrachtgevers

BBL werkt voor verschillende opdrachtgevers. Tot 1 januari 2015 waren de twaalf provincies en het Ministerie van EZ de belangrijkste en grootste opdrachtgevers. Met ingang van 1 maart 2015 zijn de provincies, als onderdeel van decentralisatie natuurbeleid en opheffing van de Dienst Landelijk Gebied, de grondtaken en werkzaamheden van BBL in eigen beheer gaan uitvoeren. Vanaf 1 maart 2015 richt BBL zich op de uitvoering van de rijksopdrachten en voert zij werkzaamheden uit voor vooral het ministerie van LNV/EZK.

Organisatie

BBL heeft geen eigen personeel. Het werk wordt gedaan door medewerkers van RVO.nl en door onafhankelijke gecertificeerde taxateurs. De directeur RVO.nl is door de minister van EZK aangewezen als directeur BBL.

Opsplitsing DLG

Per 1 maart 2015 is de Dienst Landelijk Gebied opgesplitst over de twaalf provincies en het Rijk; de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). 400 formatieplaatsen zijn overgegaan naar de provincies, 130 naar RVO.

De werkzaamheden voor rijksopdrachtgevers van BBL zijn voortgezet door medewerkers van RVO. Vier provincies (Groningen, Drenthe, Gelderland en Utrecht) hebben in 2015, onder eigen regie, nog gebruik gemaakt van de BBL-bedrijfssystemen. Vanaf 2016 verrichten alle provincies alle grondwerkzaamheden zelf.

1.3 Ontwikkelingen en activiteiten in 2018

Ontvlechten administratie

In het boekjaar 2016 heeft een ontvlechting van de administraties plaatsgevonden van RVO en de provincies die ook in 2015 nog gebruik bleven maken van het systeemlandschap van BBL. Dit is een complexe administratieve opgave geweest met veel mutaties in zowel de primaire grondadministratie als in de financiële administratie.

Uitgaven en financiering

Op basis van de staat van uitgaven en inkomsten bedroegen de inkomsten in 2018 ca. € 27,8 mln. De uitgaven in 2018 bedroegen € 25,4 mln., zodat een positief saldo van uitgaven en inkomsten resteerde van € 2,4 mln. In de begroting 2018 was een negatief saldo geraamd van € 32,8 mln. Het verschil ad € 35 mln. komt met name door het minder terugbetalen aan de financiers. Deze terugbetaling zal in 2019 plaatsvinden voor SBB en BZK.

De exploitatie-inkomsten bedroegen in 2018 ca. € 1,9 mln. en bestonden voornamelijk uit overige inkomsten beheer. De exploitatie-uitgaven bedroegen ca. € 10,8 mln. Het gaat hierbij om vaste uitgaven zoals waterschapslasten en onroerend zaakbelasting en incidentele uitgaven die te maken hebben met vervreemding en enkele verwervingen (onder andere de opdracht van LNV aan RVO.nl, inhuur externe taxateurs, bodemonderzoek en vergoeding RVO/BBL-medewerkers).

Omvang grondbezit

Onderstaande tabel geeft weer dat per eind 2018 er geen grond meer in het bezit van BBL was.

Tabel 1. Omvang grondvoorraad op naam van BBL

	Totaal hectares		Totaal Euro's (x€1000)	
	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017
Provincie's (oud ILG)	0	5.686	0	0
Ministerie van LNV	0	527	0	17.208
Nurg	0	427	0	14.398
Overige Opdrachtgevers	0	272	0	29.542
Natuurpakket westerschelde	0	162	0	987
Losse rechten	0	125	0	1.195
Totaal	0	7.199	0	63.330

1.4 Toekomstige ontwikkelingen

Ontwikkelingen bezit

Grondbezit voormalige ILG gronden: afspraken bestuursovereenkomst grond

Met ingang van 2014 is de overdracht gestart van de voormalige BBL gronden oud en nieuw naar de provincies. In de 'Bestuursovereenkomst grond EZ-provincies (september 2013)' is vastgelegd dat een oppervlakte van 8.000 hectare met ingang van 2016 in 4 gelijke jaartranches zullen worden overgedragen. De toedeling van deze 8.000 hectare over de individuele provincies is gebaseerd op de notitie 'aanvulling BBL-oud grond' van de commissie Jansen 2.

In overleg tussen LNV en provincies is besloten om de overdracht van de vierde tranche ook in 2018 te realiseren, zodat de werkzaamheden binnen BBL in 2018 kunnen worden afgerond.

In de jaarrekening 2015 is het voormalige ILG bezit afgewaardeerd. Dit is dan ook niet meer opgenomen in de bezitswaardering in de jaarrekening BBL. De reden hiervoor is dat BBL geen zeggenschap meer heeft over deze gronden en dat alle grondwerkzaamheden door de provincies zelf worden uitgevoerd. De gronden worden op het moment van overdracht om niet doorgeleverd aan de provincies.

De onderstaande tabel geeft aan dat de provinciale gronden niet meer juridisch in bezit zijn van BBL per 31-12-2018.

2.1 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Op grond van de Beschikking financieel beheer Bureau Beheer Landbouwgronden is voor het beheer van de begroting én het beheer van de geldmiddelen de Comptabiliteitswet 2001 van toepassing. Dit betekent dat de Staat van Uitgaven en Inkomsten alsmede het Overzicht van onroerende zaken en financiering (in de beschikking aangeduid als balans) zijn opgesteld op kasbasis. In aanvulling hierop is een, als toelichting bedoelde, meer inzicht gevende balans toegevoegd.

Staat van Uitgaven en Inkomsten

Onder uitgaven en inkomsten worden, conform artikel 2, lid 1 van de Beschikking financieel beheer Bureau Beheer Landbouwgronden, verstaan: *de geldelijke uitgaven en ontvangsten in het verslagjaar* (artikel 4, lid 4 van de Comptabiliteitswet 2001).

Hieronder volgt een toelichting op de wijze waarop de waardering wordt bepaald en de momenten waarop transacties worden verantwoord.

Verwerving

De verworven onroerende zaken zijn verantwoord tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de aankoopprijs en de toegerekende bijkomende uitgaven.

Een verwerving wordt verantwoord op het moment dat er is betaald. De aktepassering (formele verwerving) en de inschrijving bij het Kadaster vinden na betaling plaats.

Onder de verwervingen zijn ook overdrachten van BBL bezit tussen opdrachtgevers verantwoord. Deze overdrachten worden tegen de door de opdrachtgevers overeengekomen prijzen verantwoord.

Vervreemding

De verkoopsom van vervreemde onroerende zaken, inclusief de overdrachten van BBL bezit tussen opdrachtgevers, is gebaseerd op een actuele taxatie door een beëdigd taxateur. Verschillen met de verkrijgingsprijs worden (binnen deze post) verantwoord als resultaten.

Verkopen worden verantwoord op het moment dat de verkoopsom daadwerkelijk is ontvangen.

Verkopen c.q. overdrachten zonder geld worden verwerkt op het moment dat de verkooptransactie is gerealiseerd (aktepassering heeft plaatsgevonden).

Onder deze post worden ook de (verkoop)resultaten van de OGW/Promt-opdrachten verantwoord.

Overige-uitgaven

Onder deze post worden de gemaakte ontwikkelkosten voor de OGW/Promt-opdrachten verantwoord.

Terugbetaling financiering/verplichtingen.

Bij deze post worden de feitelijke terugbetalingen aan de betreffende financiers verantwoord.

Overzicht Onroerende zaken en financiering (balans)

Het overzicht van de onroerende zaken en financiering geeft inzicht in het bezit aan onroerend goed op basis van gedane uitgaven en ontvangsten en in de financiering daarvan.

In dit overzicht is daarnaast ook de waarde van de deelneming van BBL opgenomen in het Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland C.V.

Balans (toelichting)

In aanvulling op het op kasbasis opgestelde overzicht onroerende zaken en financiering (OZ&F) wordt in de jaarrekening ook een baten-lastenbalans toegevoegd.

Onderstaande posten maken geen onderdeel uit van de OZ&F, maar zijn wel opgenomen in de baten-lastenverantwoording:

- Ontwikkelingskosten;

adh
11/6/19

- Debiteuren en crediteuren (heeft een effect op de balansposten: Voorraad grond en gebouwen, Algemene reserve en Renteloos voorschot);

De Balans bestaat uit de volgende onderdelen:

Activa

Deelnemingen

De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Voorraad grond en gebouwen (per 31-12-2018 nihil).

Het juridisch bezit van BBL waarover BBL zeggenschap heeft en waarvoor BBL alle grondwerkzaamheden verricht is als uitgangspunt gehanteerd voor de verantwoording van de voorraad op de balans. Voor een belangrijk deel van dit juridisch bezit geldt dat het beschikkingsrecht bij de opdrachtgevers/financiers berust.

Het juridisch BBL-bezit waarvan het economisch eigendom bij de provincies berust en waarover de provincies het feitelijk beheer voeren gaat op grond van de bestuursovereenkomst grond (afgesloten tussen EZ en de provincies, september 2013) om niet over naar de provincies. Dit bezit maakt geen deel uit van de in de balans te verantwoorden grondwaarde. In het directieverslag is in tabel 1 de actuele stand en planning van de overdrachten opgenomen. Bezit is per ultimo 2018 nihil.

Ontwikkelingskosten (per 31-12-2018 nihil)

De ontwikkelingskosten hebben betrekking op apparaat- en inrichtingskosten die voor het ontwikkelingsgericht werken worden gemaakt. De kosten worden verantwoord op het moment van het betalen van de factuur. De kosten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen

Debiteuren worden geactiveerd op het moment dat de factuur is aangemaakt en verzonden of op het moment van eigendomsoverdracht van de goederen en diensten. Debiteuren worden tegen de nominale waarde gewaardeerd. Er is geen voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De verantwoording van de liquide middelen is opgebouwd uit de tegoeden op de bankrekeningen van BBL. BBL kent de volgende bankrekeningen met een saldo op 31-12-2018:

- Bankrekening Ministerie van Financiën (Rijkshoofdboekhouding, saldoconcentratie ING-rekening);

Bankrekening OGR (Groenfonds) is opgezegd in 2018. Het saldo is overgeboekt naar de Bankrekening Ministerie van Financiën.

Passiva

De passiva worden onderscheiden in eigen vermogen en vreemd vermogen.

Eigen vermogen

De post algemene reserve op de balans bestaat uit de volgende onderdelen:

- de algemene reserve Exploitatie
- de algemene reserve OGW
- de Risicoreserve OGW

De *algemene reserve exploitatie* wordt per 1-1-2007, sinds de start van het ILG, opgebouwd vanuit de exploitatieresultaten van het BBL bezit.

De *algemene reserve OGW* ontstaat bij de afronding van de ontwikkelingsgerichte opdrachten waarbij het projectresultaat verrekend wordt met de algemene reserve (positief / negatief). Gedurende het project worden de kosten en opbrengsten geactiveerd op de balans (vlottende activa: grond en gebouwen en/of ontwikkelingskosten).

De *risicoreserve OGW* ontstaat indien per balansdatum de verkrijgingsprijs voor de projecten hoger ligt dan de geraamde bedrijfswaarde dan wordt het verschil ten gunste geboekt van de risicoreserve OGW. De storting in deze risicoreserve komt ten laste van de algemene reserve OGW.

Vreemd vermogen

Het vreemd vermogen bestaat uit ontvangen renteloze voorschotten van het Ministerie van LNV en overige financiers. Deze post is gewaardeerd tegen de nominale waarde en heeft betrekking op de door de financiers beschikbaar gestelde financiering voor de aankoop van grond.

Het renteloos voorschot wordt gemuteerd ingeval:

- het ontvangen of terugstorten van financiering;
- de overdracht van onroerende zaken om niet (transacties waarbij geen geldverkeer plaatsvindt bij de levering aan de eindbeheerder). In dit geval wordt de historische boekwaarde van de overdracht ten laste gebracht van de bijbehorende (eerder verkregen) financiering;
- transactieresultaten bij vervreemding van het ten behoeve van een opdrachtgever verkochte bezit.

De **crediteuren** worden verantwoord op het moment dat de factuur is ontvangen en betaalbaar gesteld.

abbl 11/6 '19

2.2 Staat van uitgaven en inkomsten 2018

Staat van Uitgaven en Inkomsten								
Uitgaven (x € 1.000)	begroting 2018	realisatie 2018	realisatie 2017	Inkomsten (x € 1.000)	begroting 2018	realisatie 2018	realisatie 2017	
1. Verwervingen	325	332	1.181	6. Vervreemdingen	26.543	25.352	13.526	
2. Exploitatie-uitgaven	5.575	10.848	3.768	7. Exploitatie-inkomsten	225	1.931	1.119	
3. Overige uitgaven	55	42	12	8. Overige inkomsten	235	531	976	
4. Terugbetaling financiering/verplichtingen	53.868	14.211	14.046	9. Ontvangen financiering	0	0	0	
Subtotaal	59.823	25.433	19.007	10. Rente-inkomsten	0	0	0	
5. Saldo van uitgaven en inkomsten	-32.820	2.381	-3.386	Subtotaal	27.003	27.814	15.621	
Totaal	27.003	27.814	15.621		27.003	27.814	15.621	

2.3 Toelichting op de Staat van uitgaven en inkomsten 2018

2.3.1 Verwervingen

(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
tbv Ministerie LNV	170	175
tbv Overige Opdrachtgevers	162	150
Totaal	332	325

De uitgaven in 2018 hebben betrekking op enkele nagekomen investeringen en enkele afrondings aankopen ten behoeve van het NURG-programma.

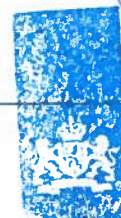
2.3.2 Exploitatie-uitgaven

(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
Vergoeding taxateurs	31	25
Vergoeding deskundigen	202	25
Proces kosten	368	25
Kosten Beheer	738	100
Vergoeding beheersmedewerkers	360	50
Vergoeding BBL medewerkers 2018	2.299	1.750
P-kosten SBB	300	1.000
Juridische kosten 2019-2023	2.000	2.000
Afrondingskosten 2019-2023	1.826	600
Saneringskosten	1.000	0
Overige kosten 2019-2023	1.724	0
Totaal	10.848	5.575

Gedurende het jaar hebben de vaste BBL-medewerkers er voor gekozen om deels bij andere werkgevers te gaan werken. Dit is opgevangen door extra uitbesteding/inhuur. Hierdoor zijn de posten deskundigen/beheermedewerkers hoger geworden.

Bij post vergoeding BBL-medewerkers is ook de eindafrekening 2017 opgenomen. Dit was niet voorzien in de begroting.

De stijging van de proceskosten wordt veroorzaakt door de hogere uitgaven voor bodemonderzoeken. De hogere Kosten beheer wordt veroorzaakt door het verkoopbaar maken van de restpercelen (saneringskosten/riool-aansluitingen etc.)

akh 11/6/19

2.3.6 Vervreemding		
(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
opdrachten Min LNV		
Bufferzones	12.569	14.500
Maaswerken	321	300
Verkoopopdracht LM-ha's en Rods	5.877	6.500
Verkoopopdracht Rods Gelderland	247	300
Overige Opdrachten		
Nurg	2.985	2.000
Bevoorschotting BVP (Groenfonds)	368	368
Overige opdrachten (Rijk)	1.342	1.000
Overige opdrachten (Overige)	0	0
Ontwikkelprojecten		
Ontwikkelgericht werken	1.643	1.500
Prompt	0	75
Totaal	25.352	26.543

De realisatie op dit onderdeel bestaat uit verkopen aan marktpartijen. Met name bij de bufferzones en de verkoopopdracht LM-ha's en Rods is minder gerealiseerd, dan in de begroting was opgenomen.

2.3.7 Exploitatie-Inkomsten		
(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
Pachtontvangsten	285	200
Overige inkomsten Beheer	1.646	25
Totaal	1.931	225

In de begroting was geen rekening gehouden met de doorbelasting van de exploitatie-uitgaven van SBB. In 2018 is hiervoor ongeveer € 1 mln. ontvangen van SBB. Voorts zijn er extra inkomsten geweest door het inlopen van de achterstand op de ontvangsten (debiteuren en doorbelasting).

2.3.8 Overige Inkomsten		
(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
Inkomsten OGW	-10	0
Inkomsten Prompt	541	235
Totaal	531	235

In 2018 is er een meerwaarde clause van kracht gegaan op een akte hierdoor bedragen de ontvangsten 306k meer dan geraamd.

Voor de afronding van BBL (o.a. de juridische kosten) is door LNV een opdracht gegeven aan RVO.nl. Op verzoek van LNV is hiervoor € 6,85 mln. uitbetaald. Dit is € 3,2 mln. meer dan in de begroting was opgenomen.

2.3.3 Overige-uitgaven		
(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
Ontwikkelkosten OGW	38	50
Ontwikkelkosten Prompt	4	5
Totaal	42	55

Deze uitgaven zijn (nagenoeg) conform de begroting van 2018.

4. Terugbetaling financiering en verplichtingen

2.3.4 Terugbetaling financiering		
(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
Rijksoverheid (Min LNV/BZK)	12.000	29.000
Afdracht NURG	1.843	3.500
Bevoorschotting BVP (Groenfonds)	368	368
Overige opdrachten Rijk	0	2.000
Ontwikkel-opdrachten	0	19.000
Totaal	14.211	53.868

De terugbetaling aan LNV/BZK gaat op basis van afroep van het ministeries. In 2018 is een bedrag van € 31 mln. niet afgeroepen. Ook SBB heeft niet alle middelen van de verkoop van gronden afgeroepen. De restantbedragen (banksaldo) zullen in 2019 worden overgemaakt.

2.3.5 Saldo uitgaven en inkomsten		
(x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2018
Saldo opdrachten LNV	3.615	-7.575
Saldo overige Opdrachten	2.598	-1.075
Ontwikkel-opdrachten	0	-19.000
Saldo Exploitatie en Overige	-3.832	-5.170
Totaal	2.381	-32.820

Doordat niet alle terugbetalingen zijn gerealiseerd is er een positief saldo ontstaan.

ald 11/15

2.4 Overzicht onroerende zaken en financiering

Overzicht Onroerende Zaken en Financiering					
Actief			Passief		
Bedragen x € 1.000	31-12-2018	31-12-2017	Bedragen x € 1.000	31-12-2018	31-12-2017
1. Deelnemingen	5.800	5.800	4. Algemene reserve		
2. Voorraad onroerende zaken	0	63.330	- Exploitatie	525	4.357
3. Liquide middelen	40.882	38.500	- OGW	21.900	23.084
Totaal	46.682	107.630	5. Renteloos voorschot		
			- Ministerie LNV	6.892	32.505
			- Provincies	0	1.281
			- Overige Financiers	17.365	46.403
			Totaal	46.682	107.630

Dit overzicht is het in de "Beschikking financieel beheer Bureau Beheer Landbouwgronden" genoemde overzicht.

2.5 Toelichting

Om ten opzichte van het overzicht onroerende zaken en financiering op kasbasis (conform de eisen uit de beschikking financieel beheer BBL) aanvullend inzicht te geven is een toelichtende balans op basis van baten en lasten opgenomen.

Actief	per		Passief	per	
Bedragen x € 1.000	31-12-2018	31-12-2017	Bedragen x € 1.000	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa			Eigen Vermogen		
<u>Financiële vaste activa</u>			6. Algemene reserve		
1. Deelnemingen	5.800	5.800	- Exploitatie	525	4.445
<u>Viottende activa</u>			- OGW	21.900	20.359
<u>Voorraden</u>			- risico reserve OGW	0	3.700
2. Grond en gebouwen	0	63.330	Vreemd Vermogen		
3. Ontwikkelingskosten	0	739	7. Renteloos Voorschot		
<u>Vorderingen</u>			- Ministerie LNV	7.350	32.505
4. Debiteuren	458	324	- Provincies	0	1.281
5. Liquide middelen	40.882	38.500	- Overige Financiers	17.365	46.403
Totaal	47.140	108.693	8. Crediteuren	0	0
			Totaal	47.140	108.693

Activa (x € 1.000)

Vaste activa

2.5.1 Deelnemingen

Het BBL heeft een deelneming van ruim € 5,8 mln. in het Stallingbedrijf Glastuinbouw Nederland C.V.

ald
11/6 '19
Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Vlottende activa

2.5.2.1 Voorraad Grond en gebouwen				
(x € 1000)	per 31-12-2018	per 31-12-2017	Ha per 31-12-2018	Ha per 31-12-2017
tbv Ministerie LNV	0	17.208	0	527
tbv overige opdrachtgevers	0	43.940	0	699
tbv losse rechten	0	1.195	0	125
tbv westerschelde	0	987	0	162
Totaal Balans	0	63.330	0	1.513

In 2018 zijn alle BBL-bezittingen (incl. de losse rechten) verkocht aan derden. De bezittingen in de PDR-opdrachten en Westerschelde zijn overgedragen aan de betrokken financiers. Ook de voormalige ILG gronden (welke geen onderdeel van de balans vormen) zijn overgedragen aan de betreffende provincies.

In onderstaande tabel is het verloop van de balanswaarde van de grondvoorraad in 2018 uitgesplitst naar soort mutatie.

2.5.2.2 Verloop bezit 2018					
(x € 1000)	tbv Ministerie LNV	tbv Overlig Opdrachtgeve	tbv losse rechten	tbv Westerschelde	Totaal BBL
Balans per 31-12-2017	17.208	43.940	1.195	987	63.330
Verwervingen	170	162			332
Vervreemdingen	-17.274	-20.161	-69		-37.504
Overdrachten	-104	-23.941	-1.126	-987	-26.158
Balans 31-12-2018	0	0	0	0	0

2.5.3 Verloop ontwikkelkosten			
(x € 1000)	Prompt	OGW	Totaal
Balans per 31-12-2017	2	737	739
Prompt	4		4
OGW-opdrachten		38	38
Afwaardering	-6	-775	-781
Balans 31-12-2018	0	0	0

De ontwikkelkosten bestaan uit de geactiveerde kosten in het kader van de OGW en PROMT. In 2018 gaat het met name nog om apparaatskosten die voor rekening van het ontwikkelingsproject komen. Nu de opdrachten volledig zijn afgerond zijn deze geactiveerde kosten volledig afgewaardeerd.

Vorderingen (x € 1.000)

2.5.4 Vorderingen	
(x € 1000)	Totaal
Balans per 31-12-2017	324
Toename debiteurenstand	134
Balans 31-12-2018	458

Het openstaande debiteurensaldo betreft de overdracht van de restgronden aan het RVB. De betaling heeft inmiddels plaatsgevonden door het RVB.

alle 11/6 '19

2.5 Liquide middelen	
(x € 1000)	Totaal
Balans per 31-12-2017	38.500
Verwerving	-332
Vervreemding	25.353
Overige kosten/Inkomsten	488
Exploitatie-saldo	-8.916
Terugbetaalde financiering	-14.211
Balans 31-12-2018	40.882

Het beschikbare banksaldo (incl. de ontvangen bijdrage van RVB) zal in 2019 worden afgedragen aan:

- Ministerie van LNV € 29.775.000
- Ministerie van BZK € 8.750.000
- SBB € 2.815.000

Passiva (x € 1.000)

2.6 Verloop algemene reserve				
(x € 1000)	Exploitatie	OGW	Risicoreserve OGW	Totaal
Balans per 31-12-2017	4.445	20.359	3.700	28.504
Resultaten		295		295
Dotatie Risicoreserve		3.700	-3.700	0
Afwaardering Ontwikkelkosten		-781		-781
Exploitatie inkomsten	1.844			1.844
Exploitatie uitgaven	-10.848			-10.848
Dotatie Exploitatie	5.084	-1.673		3.411
Balans 31-12-2018	525	21.900	0	22.425

Het gehele banksaldo van de OGW-opdrachten zal in 2019 tot en met 2023 worden afgedragen aan het ministerie van LNV. Bij deze overdracht van middelen is afgesproken dat evt. financiële risico's (o.a. Waddenglas) ook overgaat naar het ministerie. De risicoreservering is daarom komen te vervallen. Voorts is de afspraak dat het negatief saldo dat ontstaat op exploitatie zal worden aangevuld met de opbrengsten van de opdrachten (OGW-opdrachten ongeveer 1,7 mln.)

*add
11/6 '19*

Tabel 2.7 Verloop renteloos voorschot				
(x € 1000)	Ministerie LNV	Provincies	Overige Financiers	Totaal
Balans per 31-12-2017	32.505	1.281	46.403	80.189
Terug betaald financier	-12.000		-1.843	-13.843
Terugbetaalde lening			-368	-368
Verkoop resultaat	2.128	-294	-13.528	-11.694
Overdrachten	-104	-987	-25.067	-26.158
Deelneming	-5.800		5.800	0
Bufferzone (BZK)	-6.150		6.150	0
Dotatie exploitatie	-3.229		-182	-3.411
Balans 31-12-2018	7.350	0	17.365	24.715

Voor de Deelneming is afgesproken dat deze zal worden overgedragen aan het ministerie van Financiën. Hierdoor verschuift de financiering van LNV naar overige.

Om een zuiver beeld te schetsen van de eindstanden is voor de afdracht van de BZK-middelen de financieringsbron verschoven van LNV naar Overige Financiers.

Behoudens de Deelneming zullen de overige banksaldi worden afgedragen aan de betreffende financiers.

Voorts is er de afspraak dat het negatief saldo dat ontstaat op exploitatie zal worden aangevuld met de opbrengsten van de opdrachten (LNV-opdrachten ongeveer € 3,2 mln. en overige opdrachten € 0,2 mln.)

2.8 Crediteuren	
(x € 1000)	Crediteuren
Balans per 31-12-2017	0
Afname crediteurenstand	0
Balans 31-12-2018	0

Op 31-12-2018 stond er bij BBL geen bedrag open aan crediteuren.

2.7 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

n.v.t.

HOOFDSTUK 3 OVERIGE GEGEVENS

3.1 Overzicht vorderingen

(x € 1000)			
Financier/Wederpartij	Opdracht	Per 31-12-2018	Per 31-12-2017
PDR	Factuur doorbel. 2016/2017 PDR		69
Staatsbosbeheer	Factuur doorbel 2016/2017		620
Provincie Overijssel	Factuur v/d Wal		100
		0	789

3.2 Overzicht schulden

(x € 1000)			
Financier/Wederpartij	Opdracht	Per 31-12-2018	Per 31-12-2017
RVO	Factuur doorbel. BBL		409
I&M 'Hydrologische maatregelen'	Afspraak EZ-I&M vorderingsnummer: 1800005223		12.000
		0	12.409

3.3 Controleverklaring

ak
11/6/19
Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

